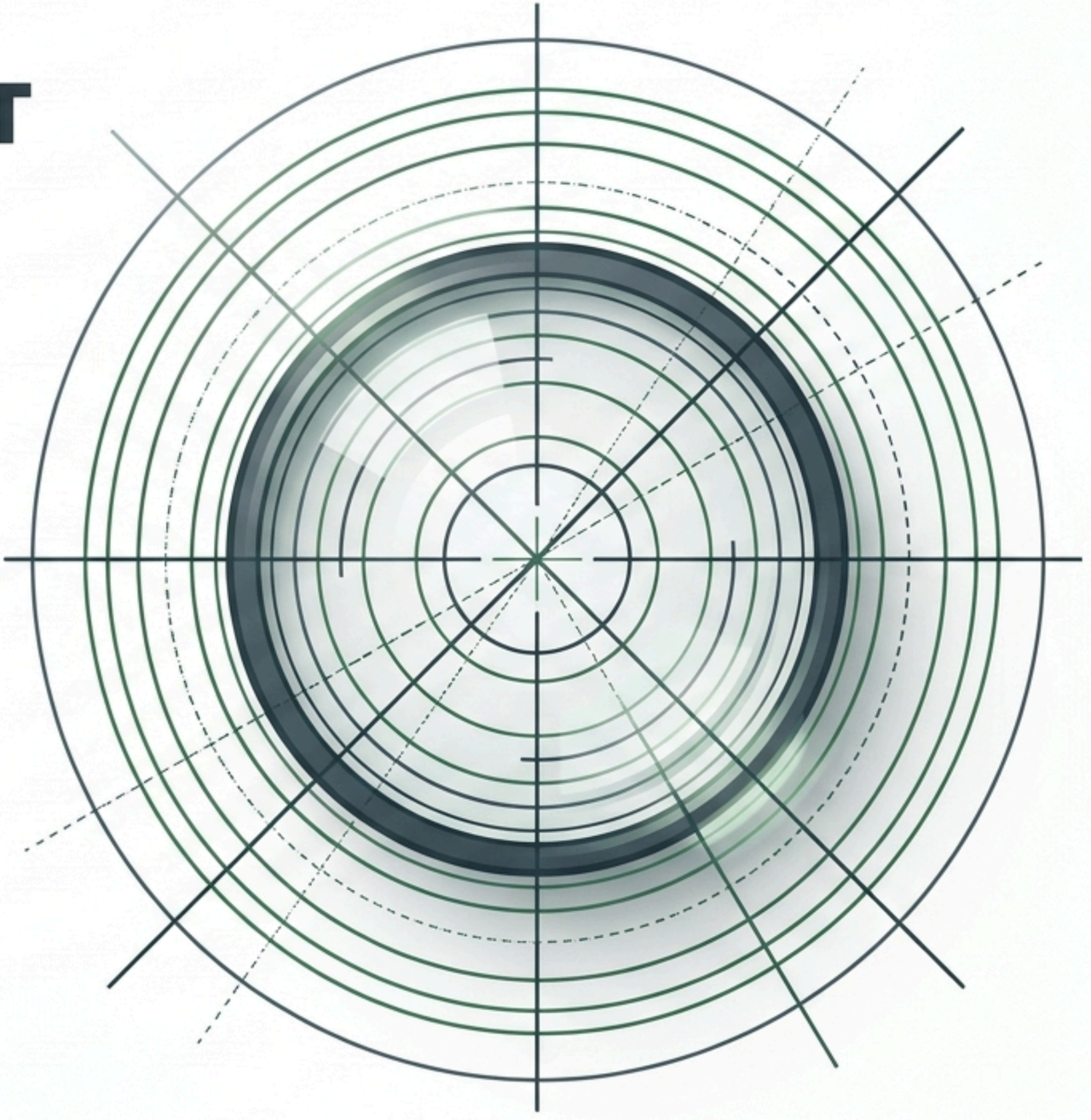
Екологічний аудит та оцінювання дієвості

Лекція 4. Механіка перевірки, міжнародні стандарти та формулювання невідповідностей.

The Green Lens: Focus, Measure, Verify.

Gemini Notebook

Глобальна екосистема стандартизації

Міжнародна організація зі стандартизації.
Глобальні рамки екологічного управління.

Віденська угода 1991 р.

Стратегічна угода між CEN та ISO. Запобігає дублюванню зусиль та гарантує, що міжнародні стандарти відповідають європейським законодавчим і ринковим вимогам.

Європейський комітет зі стандартизації.
Відповідає за адаптацію для 34 країн-учасниць та економіки єдиного європейського ринку.

Gemini Notebook

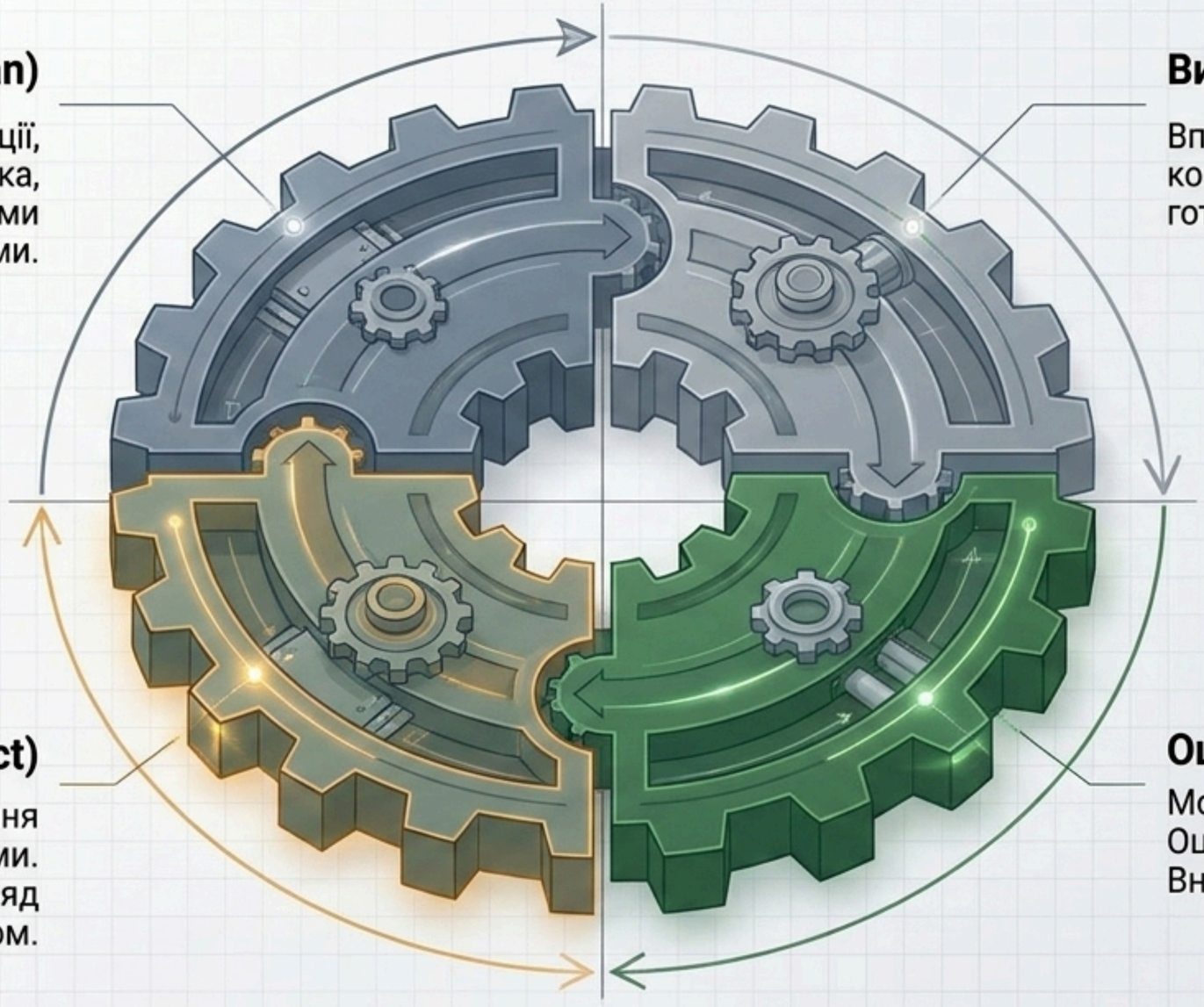
Двигун екологічного менеджменту (Цикл PDCA)

Планування (Plan)

Контекст організації, екологічна політика, робота з ризиками та цілями.

Виконання (Do)

Впровадження, компетентність персоналу, готовність до аварій.

Поліпшення (Act)

Управління невідповідностями. Коригувальні дії. Перегляд цілей керівництвом.

Оцінювання (Check)

Моніторинг показників. Оцінка відповідності закону. Внутрішній аудит СЕУ.

Gemini Notebook

Дві осі перевірки: Показники та Процеси

ДСТУ ISO 14031 (Оцінювання дієвості)

Що це:	Інструмент вимірювання.
Фокус:	Кількісні та якісні показники впливу на довкілля.
Підтримується:	ISO 14033 (Кількісна екологічна інформація) та ISO 1400 0й та ISO 14008 (Грошове оцінювання впливів).

ДСТУ ISO 19011 (Настанови щодо аудиту)

Що це:	Інструмент верифікації.
Фокус:	Механіка проведення перевірки систем управління, принципи аудиту, компетентність аудиторів.

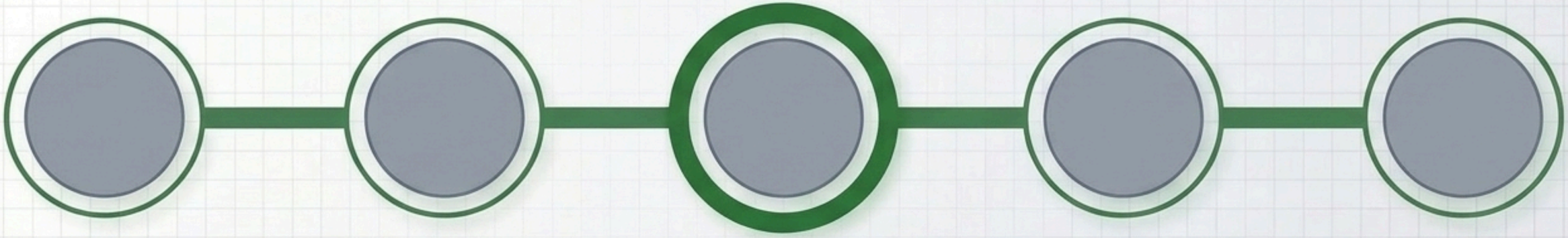
Gemini Notebook

Типологія екологічних аудитів

Внутрішній аудит	Сертифікаційний аудит	Наглядовий аудит
Виконавець: Перша сторона (власний персонал або аутсорс).	**Виконавець:** Третя сторона (незалежний орган).	**Виконавець:** Третя сторона.
Мета: Пошук недоліків до зовнішньої перевірки (етап «Check» у PDCA).	**Мета:** Офіційне підтвердження відповідності вимогам ISO 14001.	**Мета:** Контроль за підтримкою системи. Проводиться щорічно протягом 3-річного циклу сертифіката.
Результат: Внутрішній звіт для керівництва.	**Результат:** Отримання міжнародного сертифіката.	**Результат:** Підтвердження чинності сертифіката.

Gemini Notebook

Архітектура сертифікаційного процесу

Програма та Планування

Узгодження часових меж. Формування команди аудиторів.

Аудит (Етап 1)

Документальна перевірка. Оцінка цілей, результатів внутрішнього аудиту та перевірки з боку керівництва.

Аудит (Етап 2)

Практична оцінка. Перевірка всіх процесів управління безпосередньо на підприємстві.

Звітність

Документування доказів аудиту (зазвичай упродовж місяця).

Рішення

Прийняття рішення щодо щодо видачі сертифіката за умови дотримання всіх вимог.

Gemini Notebook

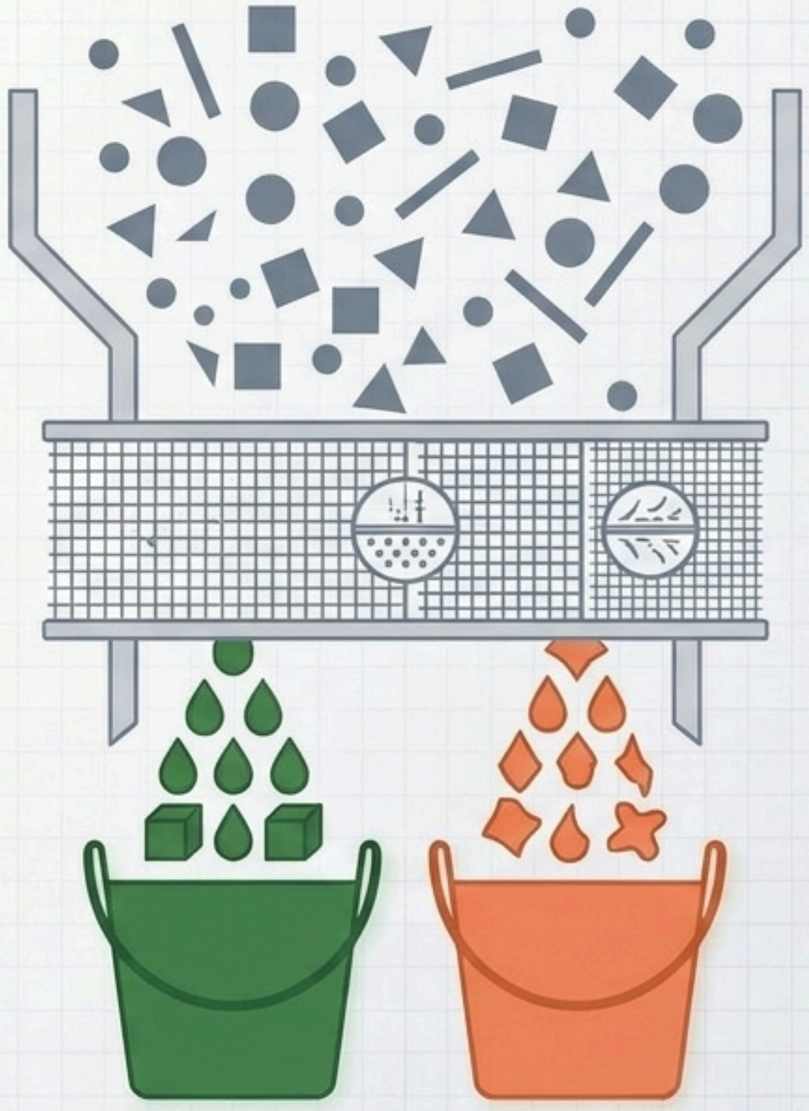
Механіка аудиту: Фільтрація фактів

Спостереження

Інтерв'ю, огляд майданчиків, вивчення документації. Це просто сирі дані.

Критерії аудиту

Вимоги законодавства, стандарти ISO, внутрішні політики та регламенти підприємства.

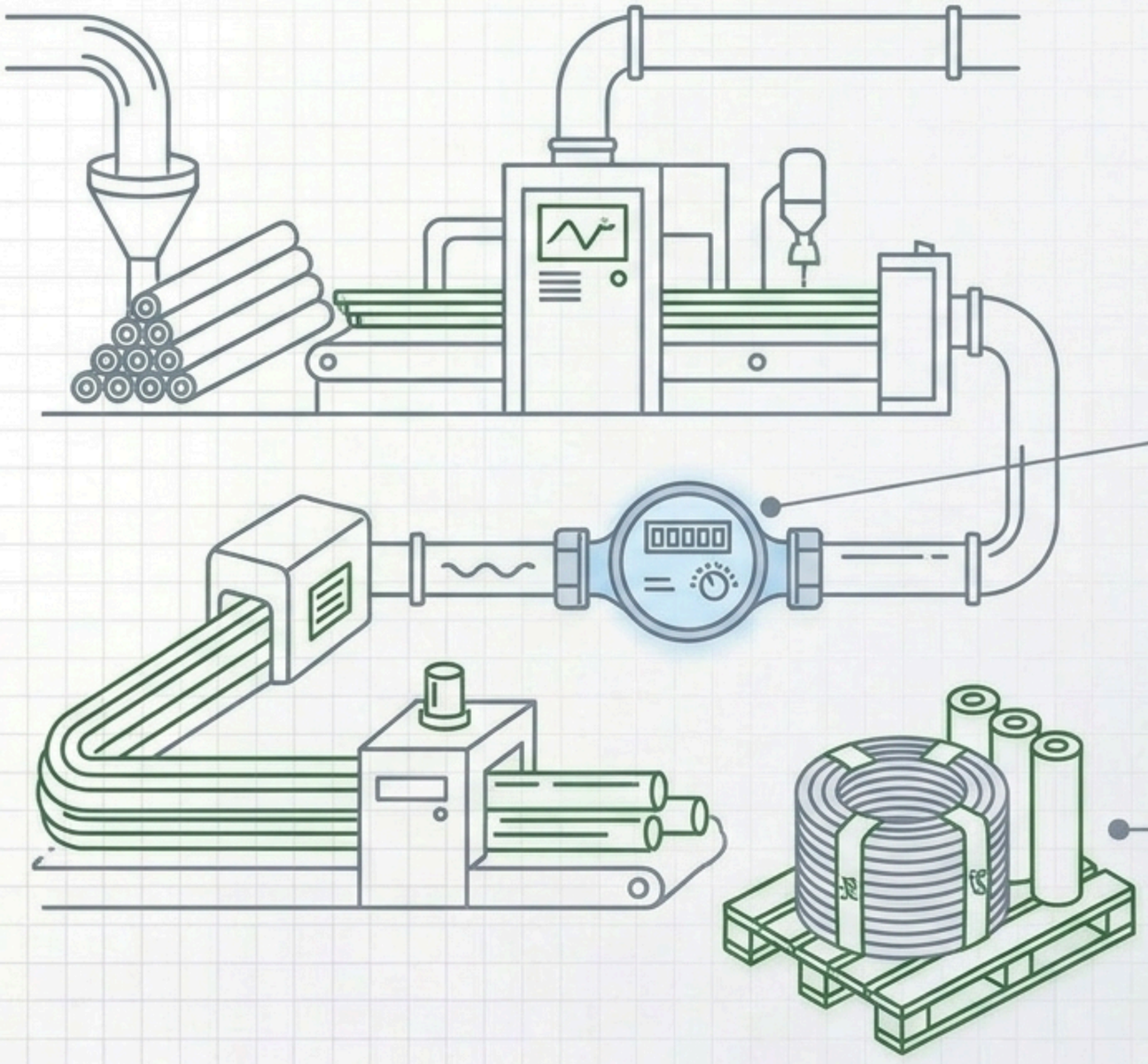
Відповідність

Невідповідність

Докази та Висновки: Спостереження стає Доказом лише тоді, коли його порівнюють з Критерієм. Результат завжди бінарний.

Gemini Notebook

Збір доказів на практиці: Досвід заводу

Під час екологічного аудиту заводу «Планета Пластик» перевірялися не лише папери, а й реальні фізичні процеси.

Ресурсоефективність

Аудитори буквально рахували кількість спожитої води та електроенергії на кожен погонний метр виробленої труби чи плівки.

Логістика та Пакування

Оцінка пакування готової продукції на палети. Критерій: мінімум одноразової упаковки, максимум використання вторинних матеріалів. Кожна дрібниця має значення.

Gemini Notebook

Анатомія невідповідності

Що ми побачили:

- На ділянці №2 відсутні контейнери для небезпечних відходів.

Що вимагає стандарт:

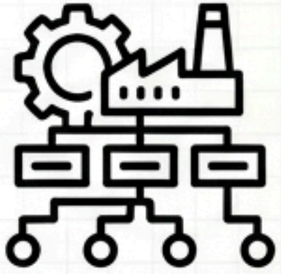
- Згідно з ПУВ (Планом управління відходами) та п. 8.1 ISO 14001, відходи мають сортуватися.

Офіційний запис:

- Чітка фіксація розриву між фактом та вимогою, що вимагає коригувальної дії (Act).

Gemini Notebook

Дві паралельні реальності сертифікації

Системи (ДСТУ ISO 14001)

Об’єкт: Організаційна структура та менеджмент.

Модель: Безперервне вдосконалення (PDCA).

Цінність: Захист від штрафів, вимоги міжнародних партнерів.

Продукція (ДСТУ ISO 14024)

Об’єкт: Конкретний товар або послуга (Екомаркування типу I).

Модель: Оцінка життєвого циклу (від сировини до утилізації).

Цінність: Конкурентна перевага (закупівлі Prozorro), знак «Зелений журавлик».

Gemini Notebook

Синтез: Двигун постійного поліпшення

Аудит — це не каральний інструмент. Це механізм діагностики, який перетворює сирі дані про вплив на довкілля у стратегічні рішення для розвитку бізнесу.

Gemini Notebook